

Na osnovu člana 28. Statuta Sportskog auto i karting saveza Srbije, Izvršni odbor Sportskog auto i karting saveza Srbije na 1. redovnoj sednici održanoj dana 06.09.2012. godine donosi:

POSEBAN PRAVILNIK O STAZAMA SPORTSKOG AUTO I KARTING SAVEZA SRBIJE

Član 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se najmanji potrebni zahtevi za pripremu i opremanje staze za organizovanje auto trka na kružnim i brdskim stazama za Nacionalni Šampionat Srbije u organizaciji članica SAKS Srbije.

Član 2.

Nijedno takmičenje za Nacionalni Šampionat Srbije ne može da se održi ukoliko prethodno ne bude upisano u kalendar takmičenja i ne poseduje Licencu staze.

Licenciranje staze se mora obaviti pre ovore Pravilnika takmičenja.

LICENCA STAZE

Član 3.

Na osnovu pisanog zahteva za licenciranje staze organizatora takmičenja za Nacionalni Šampionat Srbije, dostavljenog Elaborata bezbednosti staze, Komisija za licenciranje staze pristupa pregledu staze i o tome će sačiniti zapisnik o licenciranju staze.

Komisiju čine:

- predsednik komisije, (sportski funkcioner A kategorije) koga imenuje Izvršni odbor SAKSS-a,
- predstavnik vozača koji je u odgovarajućoj disciplini bio plasiran u šampionatu od 1 do 3 mesta a imenuje ga Izvršni SAKSS-a i
- predstavnik organizatora (sportski funkcioner A kategorije).

Izvršni odbor SAKSS-a imenuje i zamenike Predsednika komisije i predstavnika vozača koji će vršiti pregled staze u slučaju sprečenosti Predsednika odnosno predstavnika vozača.

Ukoliko Komisija za licenciranje staze utvrdi, da organizator mora učiniti više radova od predloženih elaboratom bezbednosti staze, opis potrebnih radova se mora navesti u zapisniku. Ukoliko su radovi takve prirode da je potreban naknadni pregled radi kontrole predviđenih radova, isti mogu obaviti predsednik Komisije za licenciranje i predstavnik organizatora, koji se mora obaviti najkasnije 5 dana pre početka takmičenja o čemu se sačinjava dopunski zapisnik o licenciranju staze.

U slučaju da radovi nisu izvršeni predsednik Komisije o tome izveštava SAKSS.

Zapisnici se prave u dovoljnem broju primeraka od kojih dva treba dostaviti sekretaru SAKSS, po jedan organizatoru takmičenja i članovima komisije.

Po izvršenim pregledima staze sekretar SAKSS izdaje Licencu staze na osnovu zapisnika o licenciranju staze i eventualno dopunskog zapisnika o licenciranju staze, koji su i sastavni delovi Licence za stazu.

U slučaju da organizator posede FIA licencu, istu ne izdaje SAKSS jer je ona važeća.

Licenca staze SAKSS-a važi 3 godine.

Organizator je obavezan da prilikom ovore Pravilnika takmičenja, a u periodu važnosti trajanja Licence staze, dostavi SAKSS-u pisanu izjavu u kojoj potvrđuje kako se staza nije kvalitetom podloge menjala te istu ne treba pregledati.

Ako se po izdavanju Licence staze, izvrše takvi radovi da je neophodan dodatni pregled, organizator je dužan o tome obavestiti SAKSS i zatražiti pregled i pre isteka roka od 3 godine.

Sportska komisija takmičenja je dužna da pre održavanja treninga izvrši proveru pripremljenosti staze za održavanje takmičenja prema Elaboratu bezbednosti staze. Na osnovu nalaza pri pregledu staze Sportska komisija na svojoj prvoj sednici donosi odluku o održavanju takmičenja, ili zahteva usklađivanje staze prema Elaboratu bezbednosti staze. U suprotnom Sportska komisija donosi odluku o zabrani održavanja takmičenja za Nacionalni Šampionat Srbije.

AUTO TRKE NA KRUŽNIM STAZAMA

STAZE, OBJEKTI

Član 4.

Objekti na kojima se mogu organizovati auto trke na zatvorenim kružnim stazama za Nacionalni Šampionat Srbije su:

- autodromi,
- aerodromi i
- saobraćajnice koje odgovaraju uslovima iz ovog Pravilnika.

Najmanja dozvoljena dužina staze je 2.000 metara. Najmanja dozvoljena širina staze je 6 metara. Na startu mora biti obeležana startno-ciljna linija i startna mesta. Startna mesta moraju da budu obeležena linijama i brojevima na kolovozu, u formaciji 1-1, u dve kolone. Prva startna pozicija se postavlja na 1 metar od startne linije sa one strane u koju ide prva oštra krivina. Startni semafor se postavlja na poziciju vidnog polja prve startne pozicije. Ostale startne pozicije se obeležavaju u razmaku od 10 metara u smeru suprotnom od smera vožnje u predviđenoj formaciji tako da je udaljenost prve startne pozicije u odnosu na treću 20 metara, druge u odnosu na četvrtu takođe 20 metara, i tako redom gledajući formacijsku kolonu. Širina startnog mesta je minimalno 2 metra, a dubina 0.3 metra, i taj prostor se naziva startna kockica. Udaljenost prve oštре krivine od startno-ciljne linije mora iznositi najmanje 200 metara.

Sve krivine koje nemaju sigurnosne zone izletanja, moraju biti zaštićene prema konfiguraciji terena i objektima na njima, pa se u tu svrhu koriste stare automobilske, kamionske i traktorske gume, betonski oblikovani blokovi - New Jersey, elastični metalni odbojnici, plastično oblikovane prepreke - jumbo prepreke koje se pune vodom i dr. Minimalna visina guma kojima se štiti objekat (stub, drvo i sl.), mora iznositi 1 metar međusobno povezanih i tako postavljenih da se što bolje amortizuje udarac. Elastični metalni odbojnici ukoliko nemaju na svom početku kose nastavke do podloge, moraju biti zaštićeni gumenom barijerom (napravljen od polovnih guma). Na gumene barijere ne treba postavljati ništa. Gume u gumenoj barijeri u zavisnosti od načina formiranja moraju biti povezane, a preporučuje se da budu međusobno povezane na najmanje tri mesta metalnim zavrtnjima najmanje širine 8 mm, a između glave zavrnja i gume, kao i zavrtanja i gume postaviti metalne podloške širine 40 mm i debeline 2 mm. Na mestima gde je prekinut elastični metalni odbojnik, postaviti horizontalno dva balvana međusobno povezanih i fiksiranih za elastične odbojнике. Na ovaj način se zaštićuju i objekti u zonama izletanja koje je teško ili nemoguće ukloniti.

Nailazak na krivine ili usporenja obeležavaju se tablama sa oznakama 200, 100 i 50 metara sa strelicom u pravcu skretanja. Dimenzija table je minimalno 80x50 cm sa jasno uočljivim brojevima na njoj.

Staza za kružne trke mora biti sa asfaltnom ili betonskom podlogom, bez izraženih kliznih ili abrazivnih delova, detaljno očišćena.

PROSTORI ZA IZVOĐENJE TAKMIČENJA

Član 5.

DIREKCIJA TAKMIČENJA

Prostor za rukovođenje takmičenjem mora biti zaštićen od uticaja vremenskih uslova neovlašćenih lica, snabdeveno redarskom službom, opremljen inventarom za obavljanje rada sekretarijata takmičenja i to:

- Stolovima i stolicama (klupa) i
- Aparatom za fotokopiranje, PC sa štampačem, fasciklama, papirima za umnožavanje itd.

Ako mogućnosti dozvoljavaju preporučuje se radio veza sa direktorom takmičenja i oficijalnim spikerom kako bi se mogla davati važna obveštenja i upozorenja. Sam prostor rukovođenja takmičenja može biti montažno demontažni (prikolica, šatori i sl.) ali na takvom mestu da je vidljivost zone start-cilj dobra i ničim neometana.

PROSTOR ZA START

Sa tog mesta izvodi se sva potrebna signalizacija vozačima, kao što je: startovanje, signalizacija zastavama kombinovano zastava – odgovarajuća tabla, pokazivanje preostalog broja krugova na trci ili vremena na treningu. Prostor za start-cilj je snabdeven startnim semaforom sa propisanim svetlima (crvenim i zelenim ili samo crvenim).

Prostor mora biti snabdeven vatrogasnim aparatom S-6 i obučenim licem, a bezbednost lica koja su u funkciji takmičenja na tom mestu, osigurana je kao i sigurnosne zone tj. prema datoј situaciji. Prostor obavezno čuvan od prisustva neovlašćenih lica, dok su službena lica snabdevena pokretnim radio stanicama kojima se omogućava dobra komunikacija sa direktorom takmičenja i svim potrebnim službama.

PODIJUM ZA DODELU PRIZNANJA

Na startno-ciljnog prostoru organizator je dužan organizovati proglašenje pobednika i dodelu priznanja osim ako su okolnosti takve da je to neizvodljivo tj. da je podijum za proglašenje bolje postaviti na drugu lokaciju koja je zapaženja za vozače i gledaoce.

Sam podijum za proglašenje mora sadržati 3 nivoa za proglašenje a može se nalaziti, na za to specijalno napravljenoj tribini ili vučnom vozilu.

Tribina ili vozilo, moraju biti dekorisani, sa obeležjima organizatora i sponzora, oznakama saveza ili međunarodne asocijacije u zavisnosti od vrste prijavljenog takmičenja.

Podijum ili tribina za proglašenje, moraju biti obezbeđeni od prisustva neakreditovanih lica.

PROSTOR PIT STOP LANE-a

Ukoliko postoji mogućnost, organizator će predvideti prostor pit-lane.

Ovaj prostor mora biti lociran tako da je ulaz u njega sa staze siguran, što se odnosi i na izlaz gde mora da se nalazi odgovarajući sportski funkcijer, koji reguliše bezbedan izlazak iz njega, signalnim zastavama.

Vozači sa svojim mehaničarima moraju imati nesmetane uslove za rad koji mora biti brz i manjeg obima, kako se ne bi onemogućavalo drugim vozačima prisustvo u ovom prostoru.

U svim drugim slučajevima, intervencija na vozilu se radi u servisnom parkištu.

Preporučuje se organizatorima takmičenja, da ako bezbednosni uslovi postoje, odrede mesto pored staze, koje bi koristili članovi ekipe vozača, za obaveštavanja internog karaktera kao npr. postignuto vreme i slično. Broj prisutnih članova pojedine ekipe, ne sme da bude veći od dva.

SUDIJSKA MESTA

Sudijska mesta moraju biti tako postavljena da pružaju najveću moguću sigurnost da svojim položajem imaju kvalitetan pregled staze i događanja na istoj, da su vidljiva vozačima kod upotrebe signalnih zastavica i da postoji međusobna vizuelna komunikacija. Najveća međusobna udaljenost narednog sudijskog mesta ne sme biti veća od 300 metara, a izuzetno na pravcima 500 metara. Ako je pravac izvan vidnog polja narednog sudijskog mesta, mora da postoji sportski funkcijer sa signalnim zastavama, koji premošćava ovu situaciju, naziva se prenosnik-relej i mora biti takođe maksimalno obezbeđen.

Šef sudijskog mesta na krivini i njegovi pomočnici moraju imati na sebi takvu odeću koja nije u boji signalnih zastavica, kako se vozači ne bi dovodili u zabludu. Preporučuje se narandžasta odeća (prsluk, kabanica, kombinezon i sl.)

Oprema sudijskog mesta mora da sadrži:

- signalne zastave – 12 kom (za start-cilj),
- signalne zastave – 7 kom za ostala sudijska mesta (2 x žuta, plava, crvena, zelena, žuta sa vertikalnim crvenim prugama i bela),
- tabla sa oznakama T+30 - za start-cilj,
- table sa oznakama: 3 min, 60, 30 - samo na start-cilj,
- tabla sa crnom podlogom – samo start cilj,
- vatrogasni aparat minimum S-6,
- prašak za posipanje za suvo i mokro (min. 3 – 5 kg) ili dovoljna količina fine piljevine,
- metle i
- obrasce za zapisivanje incidentnih situacija.

Obaveza svakog sudijskog mesta je da bude snabdeveno radio vezom, kojom uspostavlja vezu sa rukovodiocem takmičenja. U slučaju neispravnosti uređaja koji poseduje, odmah interveniše kod Direktora, kako bi se uređaj osposobio ili dobio drugi.

Sportski funkcioneri na sudijskom mestu, sarađuju sa službama u svojoj okolini (redari, obezbeđenje, sanitet, vatrogasci i dr.).

S E R V I S N O P A R K I Š T E

Servisno parkište je prostor za parkiranje isključivo takmičarskih i njihovih servisnih vozila. Organizator nije u obavezi da osigura prostor za privatna vozila u servisnom parkištu.

Servisno parkište mora imati minimalne sanitарне uslove od 2 WC-a, pitku vodu na minimum 5 slavina i priključak za električnu energiju i to na minimum 10 KW snage, kante za odlaganje smeća min. 2 kom., vatrogasni aparat sa obučenim rukovaocem min. 2 kom, noćno osvetljenje, dnevno i noćno obezbeđenje. Prostor mora biti sa asfaltnom ili betonskom podlogom. Ugostiteljski objekat je obavezan na max. udaljenosti 500 m od servisnog parkišta.

U servisnom parkištu dozvoljeni su svi potrebni radovi na vozilu.

Servisno parkište mora imati oglašnu tablu a preporučuje se da bude ozvučeno kako bi se vozači pravovremeno informisali.

ZATVORENO PARKIŠTE - «PARC FERME»

Zatvoreno parkište je prostor za parkiranje takmičarskih vozila koja imaju obavezu da posle prolaska kroz cilj, bez zadržavanja, odu u njega kako bi se izvršila predviđena kontrola i zadržalo vozilo do isteka predviđenog vremena za prigovor.

Zatvoreno parkište mora da bude ograđeno, čuvano i kontrolisano od strane sportskog funkcionera koji mora da se tu nalazi i službe obezbeđenja. Pristup gledaocima i ostalim neakreditovanim licima je strogo zabranjen a takođe i zadržavanje vozača nakon izvršenih kontrola.

Bilo kakav rad i intervencija na vozilu, je strogo zabranjen.

Pristup zatvorenom parkištu je dozvoljen Tehničkoj komisiji takmičenja, Tehničkom komesaru, članovima sportske komisije, Direktoru takmičenja, njegovim zamenicima i pomoćnicima kao i licima koja opslužuju prostor.

Sportski funkcioner ili lice iz tehničke komisije, koji je u zatvorenom parkištu, mora imati radio vezu radi kvalitetne komunikacije sa rukovodstvom takmičenja.

T E H N I Č K I P R I J E M

Tehnički prijem vozila za takmičenje, obavlja se na za to posebno određenom prostoru, koje je odredio organizator, ali maksimalna udaljenost od servisnog parkišta može biti 200 m.

Prostor mora biti obezbeđen od prisustva neakreditovanih lica, setom stolova i stolica i po mogućnosti ograđeno i natkriveno.

U radnom prostoru tehničkog prijema mogu se kretati samo ovlašćene osobe i vozači koji toga trenutka obavljaju prijem vozila na takmičenje. Komisija ima obavezno na raspolaganju mehaničarsku radionicu, koju obezbeđuje organizator, sa ravnim betonskim podom, potrebnim automehaničarskim alatom i dizalicom koju bi Tehnička komisija mogla koristiti u slučaju potrebe. Mehaničarsku radionicu pregleda Tehnički komesar i o tome obaveštava Sportsku komisiju na njenoj prvoj sednici.

PROSTOR ZA VERIFIKACIJU VOZAČA

Prostor za verifikaciju vozača, organizator postavlja u neposrednoj blizini prostora za tehnički prijem vozila a on mora biti zaštićen od vremenskog uticaja, vidljivo označen, opremljen setom stolova i stolica po potrebi, svom potrebnom dokumentacijom i informacijama korisnim za vozače.

Pristup u ovaj prostor, imaju samo vozači ili predstavnici klubova, koji tog momenta obavljaju potrebne aktivnosti oko regulisanja prijema na takmičenje i lica koja obavljaju pomenutu radnju kao i zvanični lekar takmičenja.

Preporučuje se organizatoru da obezbedi radio vezu kojom bi se vršila komunikacija sa Direktorom takmičenja, u slučaju potrebe.

PROSTOR ZA PREDSTAVNIKE MEDIJA

Organizator je dužan da obezbedi prostor za predstavnike medija, koji će se nalaziti u blizini lokacije samog takmičenja. Prostor mora biti zaštićen od uticaja vremenskih prilika, snabdeven potrebnim brojem stolova i stolica (klupa) za nesmetan rad, mora biti organizovana distribucija materijala sa takmičenja, a u tom prostoru sme da se nalaze samo akreditovana lica.

Preporučuje se organizatorima da u ovom prostoru obezbede direktnu telefonsku-telefaks liniju, PC. Za lica koja izlaze na stazu moraju imati posebne prsluke sa oznakom "PRESS".

PROSTOR ZA MERIOCE VREMENA I TOTALIZACIJU

Ovaj prostor mora da se nalazi neposredno u blizini startno-ciljne linije, zaštićen od vremenskog uticaja, obavezno nadkriven, podignut na nivo nesmetanog praćenja događanja na samoj liniji start-cilja. Prostor mora biti snabdeven električnom energijom i dovoljnim brojem utičnica za potrebe aparata kojima se meri vreme.

Prostor mora biti čuvan i obezbeđen od prisustva neakreditovanih lica, a ujedno opremljenom setom stolova-stolica (klupa) kako bi se kvalitetno obavljao rad u njemu.

Preporučuje se posedovanje radio veze, za što bolju komunikaciju sa Direktorom takmičenja i Tehničkom komisijom u zatvorenom parkištu.

Prostor za obradu rezultata i podataka, od strane merioca vremena, nalazi se na istoj lokaciji ili udaljen ne dalje od max. 100 m. kako bi saradnja na izradi rezultata bila što kvalitetnija.

PROSTOR ZA SPORTSKU KOMISIJU

Organizator takmičenja je dužan da obezbedi prostor za nesmetano odvijanje sastanaka Sportske komisije. Ovaj prostor mora biti zaštićen od uticaja vremenskih prilika, snabdeven potrebnim brojem stolova i stolica (klupa).

T R I B I N E

Na prostoru starta-cilja i ostalim mestima organizator može postaviti tribine za goste i ostale gledaoce, posebno vodeći računa o bezbednosti. U tom smislu, tribine se postavljaju tako da su dovoljno udaljene od zone izletanja takmičarskih vozila na rastojanju od 15 m. Tribine su sagrađene po važećim zakonskim normama o gradnji ili montaži.

Organizator je dužan da obezbedi odgovarajući prostor za zvanična lica na takmičenju i to na startno-ciljnem prostoru.

INTERVENTNE SLUŽBE

Član 6.

VATROGASNA SLUŽBA

Kao prva intervencija na stazi, servisnom parkištu, zatvorenom parkištu i dr., smatra se intervencija sportskih funkcionera na takmičenju kao i prisutnih angažovanih vatrogasaca.

U tom smislu se osposobljavaju sportski funkcioneri za brzo reagovanje aparatima, a ekipa vatrogasne brigade, koja je angažovana na takmičenju, je dužna da sačini i dostavi organizatoru, elaborat o vatrogasnem obezbeđenju takmičenja, koji ovaj dostavlja na uvid Sportskoj komisiji koja kontroliše isti.

SANITETSKA SLUŽBA

Za intervenciju na stazi, servisnom, zatvorenom parkištu, mora da postoji zvanična medicinska ekipa sa glavnim lekarom takmičenja.

Na svakom takmičenju je potrebno prisustvo najmanje dva vozila sa kompletним ekipama, a organizator može, ako smatra za potrebnim, da taj broj uveća, što će regulisati Elaboratom bezbednosti staze.

Odgovorno lice službe saniteta je službeni - glavni lekar. Za potrebe hitnih intervencija u gledalištu može da se koristi služba saniteta ali samo u pauzama takmičenja, što je u ingerenciji odlučivanja službenog-glavnog lekara koji je inače povezan sa zdravstvenim ustanovama u mestu odvijanja takmičenja.

VUČNA (ŠLEP) SLUŽBA

Za intervenciju na stazi, moraju biti prisutna najmanje dva vozila osposobljena za vuču takmičarskih vozila, koja intervenišu po nalogu direktora takmičenja.

Preporučuje se veći broj ovih vozila, za vreme treninga, kao bi se staza što brže osposobila a takmičenje nastavilo neometano.

Ova vozila moraju biti snabdevena sajlama za vuču vozila a za brza izvlačenja se preporučuju terenska vozila ili traktori, ali samo kao dodatna tehnička sredstva.

REDARSKA SLUŽBA – SLUŽBA BEZBEDNOSTI

Redarska služba i služba bezbednosti (MUP), ne smeju imati nikakvog uticaja na sportsko sprovođenje takmičenja.

Sve aktivnosti ovih službi, potrebno je iskordinirati sa Direktorom takmičenja ili njegovim pomoćnikom za bezbednost.

Broj ljudstva je regulisan elaboratom bezbednosti staze, a organizator, svojom procenom u datim okolnostima može taj broj povećati.

KOREKCIJE NA STAŽI

Član 7.

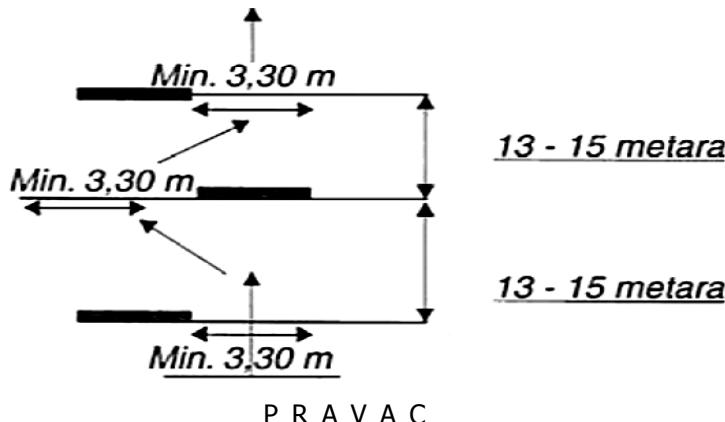
USPORENIJA (ŠIKANE)

Ako je staza na aerodromu ili saobraćajnici sa dugim prvcima, zbog smanjenja prosečne potrebno je izvesti usporenja (šikane).

Usporenja se izvode na mestima i na način kako propiše Komisija za licenciranje staze što organizatora obavezuje, i to:

- nailazak na usporenja mora biti označen tablama i to najmanje 150 m pre dolaska na samu šikanu,
- usporenja moraju biti izvedena od starih automobilskih ili kamionskih dobro međusobno povezanih guma (min. 5 u visini), betonskih blokova (New Jersey) ili vodom napunjene Yumbo plastičnih odbojnika, obeleženim bojama koje su uočljive za vozače i
- usporenje mora biti obojeno dvema različitim bojama i to sve leve prepreke belom bojom i sve desne prepreke crvenom bojom, kako bi se vizuelno upozorio vozač prvenstveno na dolaznu prepreku, a kasnije da bi vozaču pomoglo prolazak kroz celo usporenje,
- u blizini mora postojati rezerva pripremljenih guma,
- u blizini mora postojati interventno vozilo,
- u neposrednoj blizini usporenja mora postojati dovoljan broj izvršnih sportskih funkcionera koji bi intervenisali za slučaj oštećenja usporenja.

Šikana može biti sačinjena od dve ili tri horizontalne prepreke, a mora biti izvedena prema merama sa sledeće skice:

Pravce koji se nalaze na aerodromima kao mestom održavanja takmičenja, a širi su od 15 metara potrebno je obeležiti.

To se izvodi automobilskim gumama ili putarskim čunjevima koji se isključuju ako je područje jako vetrovito. Automobilske gume moraju biti obeležene u bojama koje će biti uočljive za vozače.

Pojedinačni razmak postavljenih guma ili čunjeva je max. 15 metara.

Zaštita ostalih prepreka posebno na privremenim (uličnim) stazama, mora biti tako izvedena da pruža dodatnu sigurnost vozaču. Saobraćajni znakovi i sve ostale prepreke koje se mogu jednostavno demontirati ili skinuti, potrebno je privremeno ukloniti.

Stubovi za osvetljavanje, nosači semafora i sl., zidovi (betonski ili kameni) koji su vertikalni na pravac dolaska vozila moraju biti dodatno zaštićeni zidom auto guma min. visine 1 metar koje su međusobno povezane. Preporučuje se horizontalno pa na njih vertikalno postavljanje guma koje time bolje amortizuju udarac.

Na delovima prepreke gde je kod putanje izletanja vozila moguće dobiti bočni udar (zaštitne metalne ograde, kamene ili betonske ograde itd) ne postavljaju se gume nego se prepreka ostavlja čista.

Kod izrade Zapisnika o pregledu staze i izrade Licence staze, ako Komisija utvrdi da treba bolje zaštiti takve delove staze, unosi u Zapisnik i daje predlog koji će biti obaveza organizatoru da tako postupa.

Preporučuje se obeležavanje ove vrste prepreka kako bi bile uočljive vozačima.

G L E D A O C I

Član 8.

Gledaoci moraju biti na mestima gde ne ometaju takmičenje a bezbednost da im bude maksimalna. Zone koje su rezervisane za gledaoce moraju biti zaštićene i sigurne, posebno obeležene i ograđene, a njihova udaljenost od staze mora biti van obeležene zone izletanja, što će se obuhvatiti Elaboratom bezbednosti staze.

Preporučuje se postavljanje čvrstih zaštitnih ograda kao npr. betonski New Yersy, čelični branici, policijske čelične ograde i slično.

Na rizičnim mestima i pored dovoljne udaljenosti od staze obavezno je postavljanje policijskih metalnih ograda ili betonskih prepreka. Ako je potrebno na ogradi uvezati gume kako bi se poboljšala sigurnost o čemu odlučuje Direktor takmičenja u kordinaciji sa službom obezbeđenja. Prostor na ostalim mestima za publiku je obeležen trakama i mora biti na udaljenosti najmanje 30 m od staze.

Organizator je u obavezi da za gledaoce obezbedi korišćenje ugostiteljskih usluga, ali to na takav način da isti ne ometaju tok takmičenja. Dok će se broj i lokacija objekata odrediti na osnovu procene organizatora o predviđenoj poseti, posebno vodeći računa o što manjem kretanju gledalaca za vreme takmičenja. Obaveza organizatora je da obezbedi sanitarni objekat (WC) u količini zavisnoj od konfiguracije terena oko staze i broja prijavljenih gledalaca što će se definisati Elaboratom bezbednosti staze.

ELABORAT BEZBEDNOSTI STAZE**Član 9.**

Elaborat bezbednosti staze se izrađuje pre samog licenciranja i sastavni je deo zahteva za licenciranje.

Elaborat bezbednosti mora sadržati:

- skicu staze sa zonama za gledaoce i objektima za nesmetano odvijanje takmičenja i
- pisani opis situacije na skici: položaj sportskih funkcionera i lokacija start-cilj, servisno parkište, zatvoreno parkište, lokacija saniteta i vatrogasne službe, prilazne i evakuacione puteve, sanitarni objekti, ugostiteljski objekti i sve ostalo što je bitno za nesmetani tok takmičenja.

EKOLOGIJA**Član 10.**

Organizatoru se nalaže da uloži maksimalan napor kako bi zaštitio područje izvođenja takmičenja od prljanja okoline. Posebnu brigu treba obratiti na motorno ulje, ulje iz koćione instalacije i ostalim naftinim derivatima. U tu svrhu potrebno je pripremiti posude, iste adekvatno označiti i organizovati njihovo pražnjenje na ekološki prihvativ način.

Posebno upoznati učesnike takmičenja kao i gledaoce o potrebi očuvanja okoline i time doprineti ekološkoj svesti.

Obaveza vozača da koristiti u servisnom parkištu odgovarajuće podmetače ispod svojih takmičarskih vozila minimalnih dimenzija 3 x 4 m, a kvalitet podmetača mora biti takav da isti ne propušta maziva i pogonska goriva.

AUTO TRKE NA BRDSKIM STAZAMA**S T A Z E****Član 11.**

Dužina staze na brdskim trkama za Nacionalni Šampionat Srbije je minimum 2.000 metara a maksimalna 15.000 metara. Širina staze je minimum 5 metara.

Start mora biti obeležen startnom linijom a cilj ciljnom linijom.

Staza mora imati asfaltну podlogu, mora biti detaljno očišćena i bez udarnih rupa. Na pojedinim krivinama duž staze mora postojati proširenje za smeštaj sanitetskog i vatrogasnog vozila kao i takmičarskih vozila koja su prekinula takmičenje iz objektivnih razloga.

Sve krivine koje nemaju sigurnosne zone izletanja, moraju biti zaštićene prema konfiguraciji terena i objektima na njima, pa se u tu svrhu koriste stare automobilske, kamionske i traktorske gume, betonski oblikovani blokovi - New Jersey, elastični metalni odbojnici, plastično oblikovane prepreke - jumbo prepreke koje se pune vodom i dr. Minimalna visina guma kojima se štiti objekat (stub, drvo i sl.), mora iznositi 1 metar međusobno povezanih i tako postavljenih da se što bolje amortizuje udarac. Elastični metalni odbojnici ukoliko nemaju na svom početku kose nastavke do podloge moraju biti zaštićeni gumenom barijerom (napravljenu od polovnih pneumatika). Na svim vertikalnim preprekama (drvo, saobraćajni znak i slično) mora se postaviti gumeni barijera i obavezno na vrhu barijere fiksirati za prepreku jedan pneumatik koji će biti postavljen vertikalno u odnosu na gumenu barijeru. Na gumeni barijere ne treba postavljati ništa. Polovne pneumatike nije dozvoljeno postavljati uz elastične metalne odbojnice. Gume u gumenoj barijeri u zavisnosti od načina formiranja moraju biti povezane, a preporučuje se da budu međusobno povezane na najmanje tri mesta metalnim zavrtnjima najmanje širine 8 mm, a između glave zavrtnja i gume, kao i zavrtanja i gume postaviti metalne podloške širine 40 mm i debeline 2 mm. Na mestima gde je prekinut elastični metalni odbojnik postaviti horizontalno dva balvana međusobno povezanih i fiksiranih za elastične metalne odbojnice. Na ovaj način se zaštićuju i objekti u zonama izletanja koje je teško ili nemoguće ukloniti.

PROSTORI ZA IZVOĐENJE TAKMIČENJA**Član 12.****DIREKCIJA TAKMIČENJA**

Prostor za rukovođenje takmičenjem mora biti zaštićen od uticaja vremenskih uslova neovlašćenih lica, snabdeveno redarskom službom, opremljen inventarom za obavljanje rada sekretarijata takmičenja i to:

- stolovima, stolicama, (klupa) i
- aparatom za fotokopiranje, PC sa štampačem, fasciklama, papirima za umnožavanje itd.

Ako mogućnosti dozvoljavaju preporučuje se radio veza sa direktorom takmičenja i oficijalnim spikerom kako bi se mogla davati važna obveštenja i upozorenja. Sam prostor rukovođenja takmičenja može biti montažno demontažni (prikolica, šatori i sl.) ali na takvom mestu da je vidljivost zone start-cilj dobra i ničim neometana.

PROSTOR ZA START - PREDSTART

Sa tog mesta izvodi se starovanje vozača na takmičenju.

Mesto mora imati radio vezu s direktorom takmičenja. U sklopu prostora za start potrebno je postaviti i startni semafor sa propisanim svetlima. Prostor mora biti opremljen vatrogasnim aparatima ili vatrogasnom službom.

Startni prostor mora biti ozvučen, ali da zbog buke ne smeta vođstvu takmičenja.

U neposrednoj blizini starta organizator mora obezbediti predstartni prostor za takmičarska vozila. U blizini predstartnog prostora mora postojati min. 1 WC.

PODIJUM ZA DODELU PRIZNANJA

Organizator je dužan da organizuje proglašenje pobednika i dodelu priznanja na podiju za proglašenje.

Podijum za proglašenje mora sadržati 3 nivoa za proglašenje, a može se nalaziti, na za to specijalno napravljenoj tribini ili vučnom vozilu.

Tribina ili vozilo, moraju biti prikladno dekorisani, sa obeležjima organizatora i sponzora, oznakama saveza ili međunarodne asocijacije u zavisnosti od vrste prijavljenog takmičenja.

Podijum ili tribina za proglašenje, moraju biti obezbeđeni od prisustva neakreditovanih lica.

S U D I J S K A M E S T A

Sudijska mesta moraju biti postavljena da pružaju najveću moguću sigurnost da svojim položajem imaju kvalitetan pregled staze i događanja na istoj, da su vidljiva vozačima kod upotrebe signalnih zastavica i da postoji međusobna vizuelna komunikacija. Najveća međusobna udaljenost narednog sudijskog mesta ne sme biti veća od 300 m, a izuzetno na pravcima 500 m. Ako je pravac izvan vidnog polja narednog sudijskog mesta, mora da postoji sportski funkcioner sa signalnim zastavicama, koji premošćava ovu situaciju, naziva se prenosnik-relej i mora biti takođe maksimalno sigurnosno obezbeđen.

Šef sudijskog mesta na krivini i njegovi pomoćnici moraju imati na sebi takvu odeće koja nije u boji signalnih zastava, kako se vozači ne bi dovodili u zabludu. Preporučuje se narandžasta odeća (prsluk, kabanica, kombinezon i sl.).

Oprema sudijskih mesta na stazi mora sadržati:

- signalne zastave – 5 kom. (žuta, plava, zelena, crvena i žuta sa vertikalnim crvenim prugama),
- vatrogasni aparat min. S-6,
- prašak za posipanje za suvo i mokro (min. 3 – 5 kg) ili dovoljna količina fine piljevine,
- metle i
- obrasce za zapisivanje incidentnih situacija.

Obaveza svakog sudijskog mesta je da bude snabdeveno radio vezom, kojom uspostavlja vezu sa Direktorom takmičenja. U slučaju neispravnosti uređaja koji poseduje, odmah interveniše kod direktora takmičenja, kako bi se uređaj osposobio ili dobio drugi.

Sportski funkcioneri na sudijskom mestu, tesno sarađuju sa službama u svojoj okolini (redari, obezbeđenje, sanitet, vatrogasci i dr.).

S E R V I S N O P A R K I Š T E

Servisno parkište je prostor za parkiranje takmičarskih i servisnih vozila. Parking za privatna vozila vozača organizator nije dužan obezbediti u servisnom parkištu.

Servisno parkište mora imati minimalne sanitarne uslove od 2 WC-a, pitku vodu na minimum 5 slavina. Prostor mora biti sa asfaltnom ili betonskom podlogom, očišćen, mora imati kante za odlaganje starog ulja i kante za ostalo smeće u dovoljnem broju.

Ugostiteljski objekat je obavezan na max. udaljenosti 500 m od servisnog parkišta.

U servisnom parkištu mora postojati dovoljan broj vatrogasnih aparata, požarni put.

Servisno parkište mora imati oglasnu tablu.

ZATVORENO PARKIŠTE - »PARC FERME«

Zatvoreno parkište je prostor za parkiranje takmičarskih vozila koja imaju obavezu da posle prolaska kroz cilj, bez zadržavanja, odu u njega kako bi se izvršila predviđena kontrola i zadržalo vozilo do isteka predviđenog vremena za prigovor.

Zatvoreno parkište mora da bude ograđeno, čuvano i kontrolisano od strane sportskog funkcionera koji mora da se tu nalazi i službe obezbeđenja. Pristup gledaocima i ostalim neakreditovanim licima je strogo zabranjen a takođe i zadržavanje vozača nakon izvršenih kontrola.

Bilo kakav rad i intervencija na vozilu, je strogo zabranjen.

Pristup zatvorenom parkištu je dozvoljen Tehničkoj komisiji takmičenja, Tehničkom komesaru, članovima Sportske komisije, Direktoru takmičenja, njegovim zamenicima i pomoćnicima kao i licima koja opslužuju prostor.

Sportski funkcioner ili lice iz Tehničke komisije, koji je u zatvorenom parkištu, mora imati radio vezu radi kvalitetne komunikacije sa rukovodstvom takmičenja.

T E H N I Č K I P R I J E M

Tehnički prijem vozila za takmičenje, obavlja se na za to posebno određenom prostoru, koje je odredio organizator, ali maksimalna udaljenost od servisnog parkišta može biti 200 m.

Prostor mora biti obezbeđen od prisustva neakreditovanih lica, setom stolova i stolica i po mogućnosti ograđeno i natkriveno.

U radnom prostoru tehničkog prijema mogu se kretati samo ovlašćene osobe i vozači koji toga trenutka obavljaju prijem vozila na takmičenje. Komisija ima obavezno na raspolaganju mehaničarsku radionicu, koju obezbeđuje organizator, sa ravnim betonskim podom, potrebnim automehaničarskim alatom i dizalicom koju bi tehnička komisija mogla koristiti u slučaju potrebe. Mehaničarsku radionicu pregleda tehnički komesar i o tome obaveštava Sportsku komisiju na njenoj prvoj sednici.

PROSTOR ZA VERIFIKACIJU VOZAČA

Prostor za prijem vozača, organizator postavlja u neposrednoj blizini prostora za tehnički prijem vozila, a on mora biti zaštićen od vremenskog uticaja, vidljivo označen, opremljen setom stolova i stolica po potrebi, svom potrebnom dokumentacijom i informacijama korisnim za takmičare i vozače.

Pristup u ovaj prostor, imaju samo vozači ili predstavnici klubova, koji tog momenta obavljaju potrebne aktivnosti oko potvrde prijema na takmičenje i lica koja obavljaju pomenutu radnju kao i zvanični lekar takmičenja.

Preporučuje se organizatoru da obezbedi radio vezu kojom bi se vršila komunikacija sa direkcijom takmičenja.

PROSTOR ZA PREDSTAVNIKE MEDIJA

Organizator je dužan da obezbedi prostor za akreditovane predstavnike medija, koji će se nalaziti u blizini samog takmičenja. Prostor mora biti zaštićen od uticaja vremenskih prilika, snabdeven potrebnim brojem stolova i stolica (klupa) za nesmetan rad, mora biti organizovana distribucija za njih organizovanog materijala, a u tom prostoru sме da se nalaze samo akreditovana lica.

Preporučuje se organizatoru da u ovom prostoru obezbede direktnu telefonsku-telefaks liniju, PC a za lica koja izlaze na stazu posebne prsluke sa oznakama.

PROSTOR ZA MERIOCE I OBRADU PODATAKA

Prostor za merioce mora biti natkriven, zastićen od uticaja vremena, osiguran i čuvan od neovlašćenog korišćenja i smetnje radu ekipe. Položaj mora biti takav da meroci imaju neometan pregled startne i ciljne linije. Meroci mogu raditi iz vozila smeštenih u blizini startne i ciljne linije.

Prostor za obradu podataka mora biti natkriven, zastićen od uticaja nevremena, osiguran i čuvan od neovlašćenog korišćenja i smetnje radu ekipe.

Meroci i obrada podataka moraju imati međusobnu radio vezu.

PROSTOR SEKRETARIJATA

Prostor sekretarijata mora biti u zatvorenom prostoru zaštićenom od uticaja nevremena. Prostor mora imati komunikaciju sa Direktorom takmičenja radio vezom i telefonom.

Prostor mora biti čuvan i zaštićen od korišćenja osoba koje za to nisu ovlašćene. Stolovi, stolice, PC sa štampačem i aparat za fotokopanje obavezna su oprema sekretarijata.

PROSTOR ZA SPORTSKU KOMISIJU

Mesto za održavanje sastnaka Sporske komisije mora biti u zatvorenom prostoru ili šatoru. Mora biti zaštićen od ulaska osoba bez ovlašćenja. Prostor opremiti dovoljnim brojem stolica i stolova.

T R I B I N E

Na prostoru starta i ostalim prostorima organizator može postaviti tribine za goste i ostale gledaoce. Kod izrade tribina treba voditi računa da ne ugrožavaju živote i imovinu učesnika takmičenja i da pružaju najveću moguću sigurnost. Tribina ili neki drugi adekvatan prostor za zvanična lica na startnom prostoru je obavezan.

INTERVENTNE SLUŽBE

Član 13.

VATROGASNA I SLUŽBA SPAŠAVANJA

Kao prva intervencija na stazi, servisnom parkištu ili zatvorenim parkištu smatra se intervencija sportskih funkcionera koji moraju za to biti opremljeni najmanje:

- vatrogasni aparat S-6 na svakom sudijskom mjestu, a na svakom drugom dva vatrogasna aparata S-6,
- 4 kom vatrogasnih aparata S-6 u prostoru servisnog parkišta,
- 2 kom vatrogasnih aparata S-6 u prostoru starta i
- 2 kom vatrogasnih aparata S-6 u zatvorenom parkištu.

Sportski funkcioneri moraju biti osposobljeni za rad vatrogasnim aparatima na suvi prah tipa S.

Služba druge intervencije sastoji se od najmanje:

- Tehničko vatrogasno vozilo sa makazama za sečenje lima i vatrogasnim aparatima, minimum 1 vozilo i
- vatrogasno vozilo sa penom i vodom minimum 1 vozila

Organizator mora u rezervi imati dovoljan broj vatrogasnih aparata u slučaju potrebe i pražnjenja. Svi vatrogasni aparati moraju imati važeću potvrdu o ispravnosti.

S A N I T E T S K A   S L U Ž B A

Za intervenciju na stazi, servisnom, zatvorenom i mehaničarskom parkištu, mora da postoji zvanična medicinska ekipa sa glavnim lekarom takmičenja.

Na svakom takmičenju je potrbno prisustvo najmanje dva vozila sa kompletним ekipama, a organizator može, ako smatra za potrebnim, da taj broj uveća, što će regulisati Elaboratom bezbednosti staze.

Odgovorno lice službe saniteta je službeni - glavni lekar. Za potrebe hitnih intervencija u gledalištu može da se koristi služba saniteta ali samo u pauzama takmičenja, što je u ingerenciji odlučivanja službenog - glavnog lekara koji je inače povezan sa zdravstvenim ustanovama u mestu odvijanja takmičenja.

VUČNA (ŠLEP) SLUŽBA

Uz stazu moraju biti, u pripremi za intervenciju, najmanje dva (2) vozila za vuču koja intervenišu po nalogu direktora takmičenja. Zavisno o kvalitetu i konfiguraciji staze Elaboratom bezbednosti staze moze se propisati i veći broj vozila. Sva vozila moraju biti opremljena sajrlama za vuču. Za brza izvlačenja preporučuju se terenska vozila i traktori, ali samo kao dodatno tehničko sredstvo.

REDARSKA SLUŽBA-OBEZBEĐENJE

Rad službi potrebno je razraditi dogovorno sa MUP-om.

Predmetne službe nemaju i ne smeju imati nikakvog uticaja u sportsko sprovođenje takmičenja.

Sve aktivnosti na takmičenju potrebno je koordinirati sa Direktorom takmičenja ili njegovim pomoćnikom za bezbednost.

KOREKCIJE NA STAZI

Član 14.

USPORENJA (ŠIKANE)

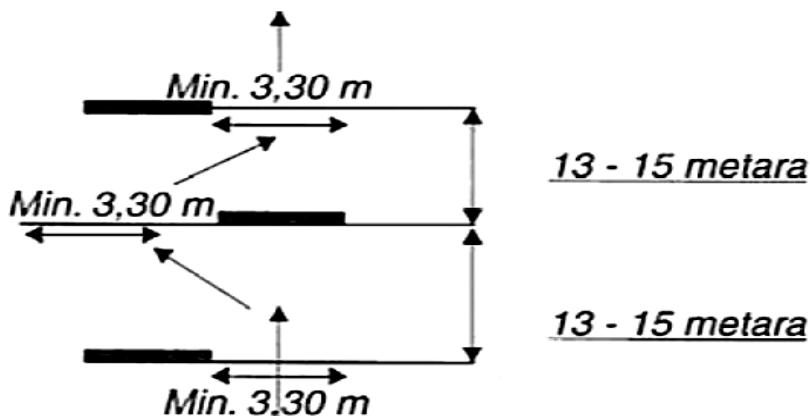
Ako Komisija za licenciranje utvrdi kako je predloženi pravac za održavanje brdske trke takve konfiguracije da prosečna brzina, kao i krajnje brzine na pojedinim prvcima ugrožavaju sigurnost takmičenja, na stazi će se izvesti usporenja (šikane).

Prolazak kroz šikanu može stazu smanjiti na min. 3,3 metara širine.

Usporenja se izvode na mestima i na način kako propiše Komisija za licenciranje staze, što organizatora obavezuje, i to:

- nailazak na usporenje mora biti označen tablom i to najmanje 150 m pre dolaska na samu šikanu,
- prepreke za usporenje mogu biti izvedene od New Jersey betonskih blokova, vodom napunjениh Yumbo plastičnih odbojnika ili od starih kamionskih, automobilskih guma (min. 5 u visini) dobro međusobno povezanih,
- usporenje mora biti obojeno dvema različitim bojama i to sve leve prepreke belom bojom i sve desne prepreke crvenom bojom, kako bi se vizuelno upozorio vozač prvenstveno na dolaznu prepreku, a kasnije da bi vozaču pomoglo prolazak kroz celo usporenje,
- u blizini mora postojati rezerva pripremljenih guma,
- u blizini mora postojati interventno vozilo,
- u neposrednoj blizini usporenja mora postojati dovoljan broj izvršnih sportskih funkcionera koji bi intervenisali za slučaj oštećenja usporenja.

Šikana može biti sačinjena od dve ili tri horizontalne prepreke, a mora biti izvedena prema merama sa sledeće skice:

GLEDALOČI

Član 15.

Gledaoci moraju biti smešteni na mestima gde je predviđeno Elaboratom bezbednosti staze. Ta mesta su propisana Elaboratom bezbednosti odnosno označena na skici. Ovaj plan smještaja potrebno je napraviti u saradnji sa nadležnim MUP-om kao i sa redarskom službom koja će osiguravati takmičenje.

Gledaoci svojim prisustvom ne smeju ometati tok takmičenja, za što je zadužena redarska služba.

Zone za gledače moraju biti zaštićene i sigurne, a iste se obeležavaju metalnim ogradama ili trakama u zavisnosti od konfiguracije terena.

Gledaoci ni na jednom delu staze ne smeju da se nalaze u nivou staze na kojoj se vozi, ili ispod nje (osim ukoliko je između njih i staze metalna ili betonska ograda), već moraju biti smješteni na uzvišenjima (prirodnim ili veštačko napravljenim), uz stazu. Gledaoci ne smeju da se nalaze u zonama izletanja kod ulaska i kod izlaska iz pojedine krivine (obavezno označiti kod pregleda staze).

ELABORAT BEZBEDNOSTI STAZE

Član 16.

Elaborat bezbednosti staze se izrađuje pre samog licenciranja i sastavni je deo zahteva za licenciranje.

Elaborat bezbednosti mora sadržati:

- skicu staze sa zonama za gledače i objektima za nesmetano odvijanje takmičenja i
- pisani opis situacije na skici: položaj sportskih funkcionera i lokacija starta i cilja, servisno parkište, zatvoreno parkište, lokacija saniteta i vatrogasne službe, prilazne i evakuacione puteve, sanitarni objekti, ugostiteljski objekti i sve ostalo što je bitno za nesmetani tok takmičenja.

EKOLOGIJA**Član 17.**

Organizatoru se nalaže da uloži maksimalan napor kako bi zaštitio područje izvođenja takmičenja od prljanja okoline. Posebnu brigu treba obratiti na motorno ulje, ulje iz kočione instalacije i ostalim naftinim derivatima. U tu svrhu potrebno je pripremiti posude, iste adekvatno označiti i organizovati njihovo pražnjenje na ekološki prihvatljiv način.

Posebno upoznati učesnike takmičenja kao i gledaoce o potrebi očuvanja okoline i time doprineti ekološkoj svesti.

Obaveza vozača da koristiti u servisnom parkištu odgovarajuće podmetače ispod svojih takmičarskih vozila minimalnih dimenzija 3 x 4 m, a kvalitet podmetača mora biti takav da isti ne propušta maziva i pogonska goriva.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 18.**

Izmene i dopune ovog Pravilnika vrše se po istom postupku koji važi i za njegovo donošenje, od strane Izvršnog odbora Sportskog auto i karting saveza Srbije.

Pravo tumačenja odredaba ovog Pravilnika ima Izvršni odbora Sportskog auto i karting saveza Srbije.

Član 19.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom njegovog donošenja.

**Sportski auto i karting savez Srbije
Predsednik Izvršnog odbora**

Veljko Ristić